

Toruń, 5 lutego 2024 r.

Sygn. akt II K 1839/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Rejonowy w Toruniu II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Marcin Czarciński

Protokolant: st. sekr. sąd. Justyna Pabian

w obecności Prokuratora Prokuratury Rejonowej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 05.02.2024 r.

sprawy

K. M.

syna M. i H. z d. K.

urodz. (...) w T.

oskarżonego o to, że:

w okresie od dnia 09-12-2022 do dnia 25-06-2023 r. uchylał się od wykonania obowiązku alimentacyjnego na rzecz córki G. M., pesel (...) w kwocie 500 zł ustalonego co do wysokości wyrokiem Sądu Rejonowego w Toruniu w dniu 17/09/2021 sygn. akt (...) wskutek czego powstała zaległość powyżej trzech świadczeń okresowych i co spowodowało narażenie pokrzywdzonych na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

- tj. o czyn z art. 209 § 1a kk

o r z e k a :

I. oskarżonego K. M. uznaje za winnego popełnienia czynu zarzucanego w akcie oskarżenia, tj. występku z art. 209 § 1a kk i za to na podstawie art. 209 § 1a kk orzeka wobec oskarżonego karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności,

II. zwalnia oskarżonego od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej a wydatkami poniesionymi od chwili wszczęcia postępowania obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE			
Formularz UK 1	Sygnatura akt	II K 1839/23	
Jeżeli wniosek o uzasadnienie wyroku dotyczy tylko niektórych czynów lub niektórych			

oskarżonych, sąd może ograniczyć uzasadnienie do części wyroku objętych wnioskiem. Jeżeli wyrok został wydany w trybie art. 343, art. 343a lub art. 387 k.p.k. albo jeżeli wniosek o uzasadnienie wyroku obejmuje jedynie rozstrzygnięcie o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu, sąd może ograniczyć uzasadnienie do informacji zawartych w częściach 3–8 formularza.

1. **USTALENIE
FAKTÓW**

**Fakty uznane za
udowodnione**

Lp.

Oskarżony

Czyn przypisany
oskarżonemu
(ewentualnie zarzucany,
jeżeli czynu nie
przypisano)

1.1.1.

K. M.

W okresie od dnia 9-12-2022 do dnia 25-06-2023 r. uchylał się od wykonania obowiązku alimentacyjnego na rzecz córki G. M., pesel (...) w kwocie 500 zł ustalonego co do wysokości wyrokiem Sądu Rejonowego w Toruniu w dniu 17/09/2021 sygn. akt(...) wskutek czego powstała zaległość powyżej trzech świadczeń okresowych i co spowodowało narażenie pokrzywdzonych na niemożność zaspokojenia

		podstawowych potrzeb życiowych.	
Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za udowodnione	Dowód	Numer karty	
<p>1. K. M. jest ojcem małoletniej G. M.. Matką małoletniej jest A. Z..</p> <p>2. Wyrokiem zaocznym z dnia 17 września 2021 roku (sygn. akt (...)) Sąd Rejonowy w Toruniu zasądził od K. M. na rzecz małoletniej G. M. alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie, płatne do rąk matki dziecka A. Z., poczynając od dnia 22 lipca 2020 roku do dnia 10-każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności każdej z rat.</p> <p>3. K. M. uchylał się od realizowania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości wyrokiem z dnia 17 września 2021 roku. Egzekucja komornicza świadczeń alimentacyjnych okazała się bezskuteczna.</p> <p>4. K. M. nie płacił alimentów, jak również w inny sposób nie zaspokajał potrzeb małoletniej, chociażby poprzez osobiste kontakty i opiekę. K. M. nie interesował się małoletnią G. M. - miał z nią rzadki kontakt a także nie dzwonił do</p>	<p>a) zeznania A. Z.</p> <p>b) wyjaśnienia oskarżonego</p> <p>c) wyrok zaoczny</p> <p>d) zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych i informacja o stanie egzekucji</p> <p>e) decyzja w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego</p> <p>f) informacja o osadzeniach, informacja z Krajowego Rejestru Karnego, karta karna</p>	<p>a) k. 58-58v i k. 9-10</p> <p>b) k. 33-34v</p> <p>c) k. 5-6</p> <p>d) k. 4-4v i k. 25-26</p> <p>e) k. 3-3v</p> <p>f) k. 13, k. 36-38v, k. 53-54v</p>	

matki małoletniej i nie pytał o dziecko. Nie przynosił również małoletniej żadnych prezentów.

5. Z uwagi na bezskuteczność egzekucji małoletniej G. M. zostało przyznane świadczenie z funduszu alimentacyjnego w kwocie 500 zł miesięcznie na okres 1 października 2022 roku do 30 września 2023 roku. A. Z. pobiera również świadczenie wychowawcze w wysokości obecnie 800 zł miesięcznie (do dnia 1 stycznia 2024 roku – 500 zł miesięcznie). Małoletnia, jak również jej matka nie korzystają z innych form pomocy społecznej.

6. Małoletnia G. M. mieszka wraz ze swoją matką A. Z.. Ww. mieszkają w mieszkaniu siostry A. Z. i ponoszą jedynie opłaty w wysokości czynszu i mediów (1200 zł). Matka małoletniej pracuje na pół etatu i osiąga dochody w wysokości 1500 zł miesięcznie. Może również liczyć na doraźne wsparcie materialne ze strony swoich rodziców.

7. K. M. w okresie od dnia 19 maja 2021 roku do dnia 9 grudnia 2022 roku odbywał karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 21 września 2022 roku (sygn.

akt (...). Obecnie tj. od dnia 26 czerwca 2023 roku K. M. także pozostaje pozbawiony wolności. K. M. był wielokrotnie skazywany, w tym pięciokrotnie za przestępstwo niealimentacji. G. M. nie jest jego jedynym dzieckiem.			
Fakty uznane za nieudowodnione			
Lp.	Oskarżony	Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie przypisano)	
Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za nieudowodnione	Dowód	Numer karty	
2. OCena DOWOdów			
2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów			
Lp. faktu z pkt 1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
1.1.1.1-6	Zeznania A. Z.	W ocenie Sądu zeznania A. Z. zasługiwały na danie im wiary w całości. W swoich zeznaniach ww. przedstawiła spójną wersję zdarzeń, którą poparła stosownymi dokumentami. Zeznania A. Z. były spójne i logiczne. Świadek w sposób	

		właściwy przedstawiła również swoją, a także małoletniej, sytuację finansową. Dodatkowo zdaniem Sądu A. Z. nie dążyła w swoich zeznaniach do nadmiernego obciążenia odpowiedzialnością oskarżonego K. M..	
1.1.1.1, 4 i 7	Częściowo wyjaśnienia oskarżonego	Sąd dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego w części. K. M. nie wypierał się faktu, że jest ojcem małoletniej G. M., a także tego że ciąży na nim obowiązek alimentacyjny określony co do wysokości wyrokiem zaocznym z dnia 17 września 2021 roku. K. M. wskazał również, że w okresie od dnia 19 maja 2021 roku do dnia 9 grudnia 2022 roku odbywał karę pozbawienia wolności, co potwierdzają zgromadzone w sprawie dokumenty.	
1.1.1.1-4, 5 i 7	Wyrok zaoczny; informacje od komornika sądowego; decyzja w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego karta karna; informacja z Krajowego Rejestru Karnego i osadzeniach.	Sąd dał wiarę wszelkim przeprowadzonym w sprawie dowodom z dokumentów. Brak jest podstaw do ich kwestionowania. Nie był również kwestionowane przez strony postępowania. Również Sąd nie znalazł podstaw, aby podważyć ich wiarygodność.	
2.2.	Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów		

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>			
Lp. faktu z pkt 1.1 albo 1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
1.1.1.3	Częściowo wyjaśnienia oskarżonego	<p>Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonego w zakresie jego sprawstwa. Należy zwrócić uwagę, że w swoich wyjaśnieniach K. M. z jednej strony nie przyznaje się do popełnienia zrzuconego mu czynu, z drugiej jednak wskazuje, że nie miał pracy i dochodów, dlatego nie można mówić o tym aby uchylał się od obowiązku uiszczania alimentów.</p> <p>W ocenie Sądu wyjaśnienia oskarżonego były jedynie formą obrony, obliczoną na obniżenie wymiaru kary bądź uniknięcie odpowiedzialności karnej.</p>	
3. PODSTAWA PRAWNA WYROKU			
	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Oskarżony	
#	3.1. Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania zgodna z zarzutem	I	K. M.

Zwięźle o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej	
<p>Przestępstwo niealimentacji (art. 209 k.k.) polega na uchyłaniu się od wykonanego ciężącego na sprawcy obowiązku łożenia na utrzymanie innej osoby. Podmiotem przestępstwa może być tylko ten, na kim ciąży obowiązek alimentacyjny. Obowiązek ten musi być określony co do wysokości w orzeczeniu sądowym, ugodzie zawartej przed sądem lub innym organem albo w innej umowie.</p> <p>Przestępstwo niealimentacji jest przestępstwem umyślnym. Sam fakt niewykonania określonego obowiązku nie jest równoznaczny z uchyleniem się od niego. W pojęciu uchyłania się zawarty jest negatywny stosunek psychiczny osoby zobowiązanej do nałożonego na nią obowiązku, sprawiający że nie dopełnia ona tego obowiązku, mimo że ma obiektywną możliwość jego wykonania. Oznacza to, że do pociągnięcia odpowiedzialności karnej za nie konieczne jest wykazanie tego, że sprawca miał złą wolę tzn. miał możliwość płacenia alimentów, ale nie czynił tego. Tylko w takim</p>	

wypadku można mówić jednocześnie o uchyłaniu się od wykonania ciężącego na sprawcy obowiązku.

Kodeks karny w art. 209 § 1a k.k. przewiduje typ kwalifikowany przestępstwa niealimentacji.

Okolicznością kwalifikującą jest tutaj narażenie beneficjenta świadczeń alimentacyjnych na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Jest to przestępstwo znamienne skutkiem w postaci sprowadzenia konkretnego zagrożenia. Podstawowe potrzeby życiowe oceniać należy indywidualnie w stosunku do uprawnionego do świadczeń alimentacyjnych.

Oczywiste jest, że potrzeby osoby chorej, czy dotkniętej kalectwem będą większe niż potrzeby zdrowego, w pełni sprawnego człowieka. Chodzi w tym przypadku o zapewnienie tych potrzeb, które gwarantują pewne minimum egzystencji.

W ocenie Sądu nie ulegało wątpliwości, że swoim zachowaniem K. M. wypełnił znamiona przestępstwa z art. 209 § 1a k.k.

Należy zauważyć, że w okresie objętym zarzutem K. M. nie był pozbawiony

wolności i łączna wysokość powstałych wskutek niealimentacji zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, a co za tym idzie niełożył on środków na utrzymanie małoletniej G. M. wynikających z wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 17 września 2021 roku (sygn. akt III RC 396/20).

W ocenie Sądu K. M. w okresie od 9 grudnia 2022 roku do dnia 25 czerwca 2023 roku uchylał się od realizowania nałożonego na niego obowiązku alimentacyjnego. Jeszcze raz trzeba podkreślić, że sam fakt niewypełniania obowiązku alimentacji nie jest równoznaczny z uchylaniem się od jego spełnienia. Brak uchylania się ma miejsce gdy po stronie oskarżonego brak intencjonalności i nacechowania złą wolą. Dlatego sam brak pracy a tym samym nieosiąganie dochodów nie może być wytłumaczeniem łżenia na małoletnie dziecko.

K. M. w swoich wyjaśnieniach wskazał, że 9 grudnia 2022 roku opuścił Zakład Karny i od tego czasu nie miał pracy i żadnych dochodów. Takie wyjaśnienia były niewystarczające do uchylenia się od przypisanego mu czynu. K. M. nie wykazał bowiem, aby niewywiązywanie się

przez niego z obowiązku miało charakter obiektywny i było podyktowane jest szczególną sytuacją osobistą bądź zdrowotną. Dodatkowo wyłączać odpowiedzialność karną może takie zachowanie, kiedy oskarżony rzeczywiście nie łoży na dziecko alimentów ustalonych wyrokiem, jednak czyni to z obiektywnych powodów i stara się to rekompensować w inny sposób np. poprzez osobistą pomoc w wychowaniu dziecka czy też zaspokajając potrzeby dziecka kupując mu aktualnie potrzebne rzeczy (np. ubrań i akcesoria szkolne). Niestety żadnej z opisanych form aktywności po stronie K. M. Sąd nie dostrzegł. Co więcej – według zeznań matki małoletniej K. M. w ogóle nie interesował się swoją córką, mając z nią bardzo rzadki kontakt a nadto wykonywał prace dorywcze.

W ocenie Sądu doszło również do narażenia małoletniej G. M. na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Wydaje się, że wystarczy pośrednie narażenie na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Zakres podstawowych potrzeb życiowych nie jest pojęciem stałym i

niezmiennym, lecz zależy od konkretnych warunków społeczno-ekonomicznych i stanu świadomości społecznej na danym etapie rozwoju społeczeństwa. Fakt zaspokojenia podstawowych podstaw życiowych uprawniłoby kosztom znacznego wysiłku osoby współzobowiązanej do alimentacji albo przez inne osoby, niezobowiązane, nie wyłącza ustawowego znamienia narażenia na niemożność zaspokojenia tych potrzeb.

W ocenie Sądu, gdyby nie wypłacana kwota z funduszu alimentacyjnego, a także świadczenie wychowawcze oraz pomoc ze strony rodziny (materialna ze strony rodziców matki małoletniej oraz udostępnienie mieszkania ze strony siostry matki małoletniej), to małoletnia G. M. byłaby narażona na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. W ocenie Sądu nie trzeba przeprowadzać dokładnych wyliczeń, aby wykazać, że trudno byłoby z kwotą dochodu matki małoletniej wynoszącej 1500 zł miesięcznie zapewnić minimum egzystencji dla dwóch osób, w tym dorastającego dziecka, jednocześnie pokrywając koszty utrzymania w postaci

<p>m.in. żywności, odzieży, mieszkania.</p> <p>Reasumując, z uwagi na powyższe K. M. w swoim zachowaniu zrealizował znamiona przestępstwa określonego w art. 209 § 1a kk.</p>			
#	<p>3.2. Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania niezgodna z zarzutem</p>		
<p>Zwięźle o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej</p>			
#	<p>3.3. Warunkowe umorzenie postępowania</p>		
<p>Zwięźle wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięźle o powodach warunkowego umorzenia postępowania</p>			
#	<p>3.4. Umorzenie postępowania</p>		
<p>Zwięźle wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięźle o powodach umorzenia postępowania</p>			
#	<p>3.5. Uniewinnienie</p>		
<p>Zwięźle wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięźle o powodach uniewinnienia</p>			

<p>4. KARY, Środki Karne, PRzepadek, Środki Kompensacyjne i środki związane z poddaniem sprawcy próbie</p>			
Oskarżony	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu	Przytoczyć okoliczności
K. M.	I	I	<p>Wina oskarżonego była niewątpliwa a jej stopień wysoki. Po stronie oskarżonego nie zaistniały żadne okoliczności wyłączające winę.</p> <p>Również stopień społecznej szkodliwości czynu był znaczny. Za wskazaną oceną przemawia analiza przesłanek podmiotowych i przedmiotowych. Po stronie przesłanek podmiotowych sąd zwrócił uwagę na działanie oskarżonego w zamiarze bezpośrednim. Po stronie okoliczności przedmiotowych sąd miał na uwadze sposób i okoliczności popełnienia czynu: 1) oskarżony nie podjął bowiem nawet próby realizacji obowiązku alimentacyjnego; 2) swoim zachowaniem K. M. godził w ważne dobro chronione jakim jest zabezpieczenie podstaw egzystencji osób najbliższych.</p> <p>Dodatkową okolicznością obciążającą był fakt</p>

uprzedniej karalności oskarżonego, w tym pięciokrotnie za przestępstwo niealimentacji. Sąd nie dopatrył się okoliczności łagodzących.

Sąd uznał, że karę adekwatną do wagi popełnionego czynu i stosunkowo wysokiego stopnia społecznej szkodliwości czynu będzie kara 1 roku pozbawienia wolności.

W ocenie Sądu jedynie bezwzględna kara pozbawienia wolności będzie właściwą dolegliwością dla oskarżonego. Zdaniem Sądu K. M. nadal nie dostrzega naganności swojego zachowania i zdaje się traktować przestępstwo niealimentacji jako czyn o społecznie niewielkim stopniu społecznej szkodliwości, dopuszczając się tego przestępstwa kolejny raz. Jednocześnie w sposób mało dojrzały traktuje swoje obowiązki jako rodzica małoletniej.

Reasumując, w ocenie Sądu, orzeczona kara stanowi sankcję odpowiednio dolegliwą, będzie realizować cele zapobiegawcze i wychowawcze i uzmysłowi nieopłacalność popełniania przestępstw w przyszłości.

<p>5. <i>1Inne</i> ROZSTRZYGNIECIA ZAwarte w WYROKU</p>			
<p>Oskarżony</p>	<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>
<p>6. inne zagadnienia</p>			
<p>W tym miejscu sąd może odnieść się do innych kwestii mających znaczenie dla rozstrzygnięcia, a niewyjaśnionych w innych częściach uzasadnienia, w tym do wyjaśnienia, dlaczego nie zastosował określonej instytucji prawa karnego, zwłaszcza w przypadku wnioskowania orzeczenia takiej instytucji przez stronę</p>			
<p>7. KOszty procesu</p>			
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>		
<p>II</p>	<p>Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych Sąd zwolnił oskarżonego K. M. od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej (180 zł) a wydatkami poniesionymi od wszczęcia postępowania (70 zł) obciążył Skarb Państwa.</p>		

	<p>Sąd miał na uwadze, że K. M. nie osiąga od dłuższego czasu żadnych stałych dochodów oraz obecnie odbywa karę pozbawienia wolności, dlatego uiszczenie przez niego kosztów sądowych byłoby połączone z nadmiernymi trudnościami.</p>
6. 1Podpis	
Sędzia Marcin Czarciński	